

บทที่ 5

สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การนำเสนอผลการวิจัยในบทที่ 5 จะแบ่งหัวข้อการเสนอออกเป็น 4 หัวข้อใหญ่ ๆ ดังต่อไปนี้

1. วัตถุประสงค์ของการวิจัย
2. สรุปผลการวิจัย
3. อภิปรายผล
4. ข้อเสนอแนะ

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาผลกระทบของการท่องเที่ยวในเขตตำบลเกาะช้างใต้ อำเภอเกาะช้าง จังหวัดตราด
2. เพื่อศึกษาแนวทางและมาตรการจัดการผลกระทบการท่องเที่ยวในเขตตำบลเกาะช้างใต้ อำเภอเกาะช้าง จังหวัดตราด

สรุปผลการวิจัย

ข้อค้นพบข้อที่ 1 ตามวัตถุประสงค์ข้อที่ 1 พบว่า ผลกระทบของการท่องเที่ยวในเขตตำบลเกาะช้างใต้ อำเภอเกาะช้าง จังหวัดตราด โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.09$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านเศรษฐกิจ อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.19$) รองลงมาคือ ด้านสังคมวัฒนธรรม อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.05$) และด้านการสาธารณสุขและสิ่งแวดล้อม อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.04$)

พบว่าผลกระทบของการท่องเที่ยวในเขตตำบลเกาะช้างใต้ อำเภอเกาะช้าง จังหวัดตราด ได้แก่ ความสัมพันธ์กับเพศ อายุ สถานภาพ การศึกษา อาชีพ รายได้ ระยะเวลาการอยู่อาศัย ความสมเหตุสมผลของผลกระทบ ใช้การทดสอบสมมติฐาน จากการวิเคราะห์ค่าสหสัมพันธ์ Chi Square ดังตารางต่อไปนี้

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

ตาราง 21 สรุปผลการทดสอบสมมติฐาน จำแนกตามตัวแปรพื้นฐานที่มีผลกระทบของการท่องเที่ยว
ในเขตตำบลเกาะช้างใต้ อำเภอเกาะช้าง จังหวัดตราด

สมมติฐานการวิจัย	ผลการทดสอบ
1. จำแนกตามเพศ	ไม่ยอมรับสมมติฐาน
2. จำแนกตามอายุ	ยอมรับสมมติฐาน
3. จำแนกตามสถานภาพ	ยอมรับสมมติฐาน
4. จำแนกตามการศึกษา	ไม่ยอมรับสมมติฐาน
5. จำแนกตามอาชีพ	ยอมรับสมมติฐาน
6. จำแนกตามรายได้	ยอมรับสมมติฐาน
7. จำแนกระยะเวลาการอยู่อาศัย	ยอมรับสมมติฐาน

ข้อค้นพบข้อที่ 2 ตามวัตถุประสงค์ข้อที่ 2 แนวทางและมาตรการจัดการผลกระทบ
การท่องเที่ยวในเขตตำบลเกาะช้างใต้ อำเภอเกาะช้าง จังหวัดตราด พบว่ามีข้อเสนอแนะดังนี้

1. ด้านสังคมวัฒนธรรม

1.1 จะต้องมีการรัฐมาช่วยจัดการชุมชนให้เข้าใจถึงผลดี ผลเสียของการท่องเที่ยว
เข้ามาในชุมชนเพื่อรับมือกับสิ่งที่จะเกิดตามมา

1.2 อยากให้หน่วยงานภาครัฐและเอกชนช่วยนำเสนอเกี่ยวกับการท่องเที่ยว
ของตำบลเกาะช้างใต้ให้มากกว่านี้ เพื่อให้เกิดความประทับใจ

1.3 การดูแลความสะอาดสุขอนามัย ในเรื่องที่อยู่อาศัย อาหารการกิน สิ่งสาธารณูปโภค
ต่าง ๆ ทั้งในบ้านและนอกบ้าน โดยยังคงไว้ซึ่งแบบแผนประเพณี วัฒนธรรม

1.4 หน่วยงานภาครัฐมีการให้ความรู้เกี่ยวกับการจัดการการท่องเที่ยว คนในชุมชน
จำเป็นที่จะต้องได้รับความรู้เกี่ยวกับการจัดการการท่องเที่ยว

1.5 การสร้างจิตสำนึกในการดูแลรักษาแหล่งท่องเที่ยวในชุมชน การสร้างจิตสำนึก
ในการดูแลรักษาแหล่งท่องเที่ยว

1.6 ควรมีการเตรียมความพร้อมและสร้างความเข้มแข็งให้กับชุมชน เพื่อให้เกิด
ความรัก ความสามัคคีอย่างแนบแน่นในชุมชน

2. ด้านเศรษฐกิจ

2.1 ไม่เพิ่มราคาสินค้าสูงมากจนเกินไปสำหรับนักท่องเที่ยวชาวไทยและต่างชาติ
เพื่อจะให้นักท่องเที่ยวกลับมาเที่ยวเกาะช้างอีกครั้ง

2.2 ให้มีการจัดชมรมการท่องเที่ยวเข้ามาดูแลการค้าขายในชุมชน เนื่องจากของแพงมาก รายจ่ายมากขึ้น

2.3 การลงทุนด้านการท่องเที่ยวจะมีผลทำให้ชาวบ้านหันมาประกอบอาชีพแรงงาน ซึ่งมีค่าตอบแทนสูงกว่า แต่ก็เกิดปัญหาด้านการบุกรุกที่ดินตามมา

3. ด้านสาธารณสุขและสิ่งแวดล้อม

3.1 ควรมีการอนุรักษ์และใช้ทรัพยากรธรรมชาติอย่างพอดี ถ้าใช้ประโยชน์จากธรรมชาติมากเกินไป ก็จำเป็นต้องคืนกลับไปสู่ธรรมชาติมากขึ้น

3.2 การปลูกป่าทดแทนและป้องกัน ไม่ให้มีการตัดไม้ทำลายป่า รักษาต้นน้ำลำธารให้ใสสะอาดอยู่เสมอ

3.3 มีการจัดกิจกรรมรณรงค์ เพื่อส่งเสริมการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติในท้องถิ่น

3.4 การร่วมกันระดมความคิดเห็นระหว่างหน่วยงานภาครัฐและชุมชน ศึกษาสภาพสาเหตุของปัญหา การวางแผนการแก้ไขปัญหาเกี่ยวกับการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติในท้องถิ่น

3.5 ขยะมูลฝอยเพิ่มขึ้นทุกปี ควรมีการคัดแยกขยะให้ถูกวิธี

4. ด้านการจัดการผลกระทบของการท่องเที่ยว

4.1 หน่วยงานภาครัฐและชาวบ้านมีส่วนร่วม ชุมชนมีระบบสังคมที่เข้าใจกัน เป็นผู้มีความรู้ทักษะในเรื่องต่าง ๆ ชุมชนรู้สึกเป็นเจ้าของ และเข้ามามีส่วนร่วมในกระบวนการพัฒนา

4.2 การบริหารจัดการการท่องเที่ยว ส่งผลในเรื่องของการรักษาความปลอดภัยให้กับนักท่องเที่ยวมีการพัฒนาสาธารณสุขไป

4.3 การบำรุงรักษาแหล่งท่องเที่ยว โดยมีท้องถิ่นเข้ามามีส่วนร่วมในการควบคุม การพัฒนาการท่องเที่ยวอย่างมีคุณภาพนำไปสู่ความยั่งยืนในระยะยาว

อภิปรายผล

ผลกระทบของการท่องเที่ยวในเขตตำบลเกาะช้างใต้ อำเภอเกาะช้าง จังหวัดตราด โดยทำการเก็บข้อมูลจากการออกแบบสอบถาม จำนวน 336 ตัวอย่าง สามารถอภิปรายผลได้ดังนี้

จากกลุ่มตัวอย่าง 336 คนจากกลุ่มที่เป็นประชากรซึ่งมีผู้มีสิทธิเลือกตั้งจำนวน 2,084 คน ในพื้นที่ตำบลเกาะช้างใต้ อำเภอเกาะช้าง จังหวัดตราด พบว่า ส่วนใหญ่ที่ตอบแบบสอบถาม เป็นเพศหญิงมากกว่าเพศชาย โดยคิดเป็นเพศหญิง คิดเป็นร้อยละ 50.90 เป็นเพศชาย คิดเป็นร้อยละ 49.10

เนื่องจากคนในตำบลเกาะช้างใต้ มีผู้มีสิทธิเลือกตั้งที่เป็นเพศหญิงมากกว่าเพศชาย โดยการเก็บข้อมูลในครั้งนี้เป็นการเก็บข้อมูลแบบสุ่ม ดังนั้นจึงมีจำนวนเพศหญิงมากกว่าเพศชาย

ส่วนใหญ่จะอยู่ในช่วงอายุ 1 - 38 ปี จำนวน 194 ราย คิดเป็นร้อยละ 57.70 รองลงมาเป็นช่วงอายุ 39 ปีขึ้นไป จำนวน 142 ราย คิดเป็นร้อยละ 42.30 จะเห็นได้ว่าการเก็บข้อมูลแบบสอบถามครั้งนี้ กลุ่มผู้ตอบแบบสอบถามที่มีอายุน้อยกว่าหรือเท่ากับอายุ 38 ปีเต็ม มีจำนวนมากกว่าผู้ตอบแบบสอบถามที่มีอายุมากกว่า 39 ปีขึ้นไป อาจเป็นเพราะผู้ตอบแบบสอบถามสามารถอ่านตอบแบบสอบถาม ได้ดีกว่าผู้ตอบแบบสอบถามที่มีอายุ 39 ปีขึ้นไป และประชากรส่วนใหญ่พบว่า กลุ่มประชากร ส่วนใหญ่มีสถานภาพแต่งงานแล้ว มากที่สุด จำนวน 221 คน คิดเป็นร้อยละ 65.80 รองลงมาได้แก่ โสด จำนวน 99 คน คิดเป็นร้อยละ 29.50 หม้าย/หย่า/แยกกันอยู่ จำนวน 16 คน คิดเป็นร้อยละ 4.80 ตามลำดับ เนื่องจากคนในตำบลเกาะช้างใต้ ส่วนใหญ่นั้นจะอยู่กันเป็นแบบครอบครัวโดยผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่จึงเป็นผู้ที่มีสถานภาพแต่งงานแล้วมากกว่า และรองลงมาก็จะเป็น สถานภาพโสดอาจจะจะเป็นนักศึกษาหรือกลุ่มคนที่ยังไม่ได้จดทะเบียนสมรส และสุดท้ายหม้าย/หย่าร้าง ซึ่งมีจำนวนน้อยที่สุดอาจจะเป็นการจดทะเบียนกันแล้วก็เลิกกันไปหรือมีเรื่องทะเลาะกันจึงจำเป็นต้อง หม้าย/หย่าแยกกันอยู่ ซึ่งกลุ่มประชากรส่วนใหญ่มีระดับการศึกษาในระดับพบว่า กลุ่มตัวอย่าง ประชาชนในตำบลเกาะช้างใต้ ส่วนใหญ่จะมีการศึกษาในระดับระดับมัธยมศึกษาตอนต้น/มัธยมศึกษาตอนปลาย มากที่สุด จำนวน 84 คน คิดเป็นร้อยละ 25.00 รองลงมาได้แก่ ปริญญาตรี จำนวน 78 คน คิดเป็นร้อยละ 23.20 ประถมศึกษา จำนวน 75 คน คิดเป็นร้อยละ 22.30 กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ จะมีรายได้ต่อเดือนน้อยกว่าหรือเท่ากับ 25,398 บาท จำนวน 245 คน คิดเป็นร้อยละ 72.90 และรายได้เฉลี่ยต่อเดือน 25,398 บาทขึ้นไป จำนวน 91 คน คิดเป็นร้อยละ 27.10 และกลุ่มตัวอย่าง ส่วนใหญ่อาศัยอยู่ในตำบลเกาะช้างใต้ น้อยกว่าหรือเท่ากับ 27 ปี จำนวน 176 คน คิดเป็น ร้อยละ 52.40 และอาศัยมากกว่า 27 ปีขึ้นไป จำนวน 160 คน คิดเป็นร้อยละ 47.60

ในการวิเคราะห์ถึงองค์ความรู้ใหม่ที่ได้จากการวิจัย ผู้วิจัยจะอภิปรายเปรียบเทียบระหว่าง ข้อค้นพบที่ได้จากการศึกษาและองค์ความรู้เดิมจากเนื้อหาบทที่ 2 ดังนี้

1. ระดับผลกระทบของการท่องเที่ยวด้านเศรษฐกิจ ในภาพรวม มีผลอยู่ในระดับ เห็นด้วยมาก ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของอภิวัฒน์ ภูริศิวรักษ์ (2551 : 20) ได้วิจัยเรื่อง การจัดการท่องเที่ยว ศึกษาพื้นที่บ้านฝั่งท่า หมู่ 5 ตำบลวังก้ง อำเภอบราญบุรี จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ผลการวิจัยพบว่า การพัฒนารูปแบบเป็นการท่องเที่ยว เพื่อให้เกิดผลประโยชน์แก่คนในชุมชน และนำมาซึ่งแรงจูงใจในการให้ความร่วมมืออนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมของชาวบ้าน การจัดโครงสร้างและการดำเนินงานของชมรมท่องเที่ยวเชิงเกษตร จะมีลักษณะเรียบง่าย ไม่มีโครงสร้างที่ซับซ้อน เพื่อเข้าใจง่ายและเกิดความโปร่งใส อันจะนำไปสู่การมีส่วนร่วมในกิจกรรมต่าง ๆ ของชมรม การบริหารจัดการแบ่งตามกิจกรรมต่าง ๆ ของชมรม ได้แก่ กิจกรรมเรือนำเที่ยว ล่องแม่น้ำปราณ กิจกรรมที่พัก Home Stay และอุทยานวังมัจฉา มีการระดมทุนในการดำเนินกิจการ

จากชาวบ้าน และได้รับการสนับสนุนจากหน่วยงานภายนอกบ้าง การรับผลตอบแทนจะได้รับในลักษณะต่าง ๆ กัน ตามการมีส่วนร่วม เช่น ถ้าเป็นเจ้าของเรือนำเที่ยว จะได้รับค่าตอบแทนจากนักท่องเที่ยวโดยตรง แล้วหักเป็นเงินกองทุนของชมรม ส่วนกิจกรรม Home Stay และกิจกรรมอุทยานวังมัจฉา จะได้รับค่าตอบแทนจากเงินปันผลที่ได้ลงทุนไว้ การจัดการท่องเที่ยวของชุมชนก่อให้เกิดผลกระทบในมิติต่าง ๆ ทั้งด้านเศรษฐกิจคือ มีอาชีพเสริม สร้างงาน และเป็นการกระจายรายได้ให้แก่ชุมชน มีส่วนร่วมในการดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ ในทุกขั้นตอน ตั้งแต่การกำหนดปัญหาของชุมชนเอง รวมถึงร่วมกันพิจารณาวิธีแก้ไขปัญหามีส่วนร่วมในการดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ และมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์

2. ระดับผลกระทบของการท่องเที่ยวด้านสังคมวัฒนธรรมในภาพรวม มีผลอยู่ในระดับเห็นด้วยมาก ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของสุจารี จันทร์สุข (2541 : 7) ได้ทำการศึกษาสภาพเศรษฐกิจและสังคมของประชาชนอันเป็นผลกระทบจากการท่องเที่ยวอำเภอเขาต้อ จังหวัดเพชรบูรณ์ โดยเปรียบเทียบประชาชนที่อยู่ในเขตแหล่งท่องเที่ยวและเพื่อทดสอบผลกระทบของการท่องเที่ยวต่อสภาพเศรษฐกิจสังคมของประชาชนที่อยู่ในเขตและนอกเขตแหล่งท่องเที่ยว ทั้งที่เคยย้ายถิ่นและไม่เคยย้ายถิ่น กลุ่มตัวอย่างคือ ประชาชนที่มีที่อยู่ในอำเภอเขาต้อ จังหวัดเพชรบูรณ์ จำนวน 245 คน โดยแบ่งเป็นกลุ่มตัวอย่างที่อยู่ในเขตแหล่งท่องเที่ยว 127 คน และกลุ่มตัวอย่างที่อยู่นอกเขตแหล่งท่องเที่ยว 118 คน ทำการสุ่มตัวอย่างแบบหลายขั้นตอน (Multi-stage Random Sampling) เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยคือแบบสอบถาม วิเคราะห์ข้อมูลด้วยโปรแกรมสำเร็จรูป SPSS/PC สถิติที่ใช้คือ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ยเลขคณิต ค่า t-test และ F-test ผลการวิจัยปรากฏดังนี้ ผลการวิเคราะห์พบว่า สภาพเศรษฐกิจสังคมของประชาชนในเขตแหล่งท่องเที่ยว และนอกเขตแหล่งท่องเที่ยว มีความแตกต่างกันด้านการประกอบอาชีพหลักด้านเกษตรกรรม การมีอาชีพหลักและอาชีพรองที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยว รายได้ รายจ่าย เงินออม หนี้สิน ที่ดิน ความสัมพันธ์ในครอบครัว และความสัมพันธ์ในชุมชน และเมื่อทดสอบสมมติฐาน โดยการควบคุมตัวแปรการย้ายถิ่นแล้ว พบว่า ตัวแปรด้านการประกอบอาชีพหลักและอาชีพรองที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวการเคยเปลี่ยนอาชีพ เงินออม หนี้สิน และการมีที่ดินมีความแตกต่างกัน และสอดคล้องกับบุษบา สิทธิการ (2547 : 47) ได้วิจัยเรื่อง ผลกระทบจากการท่องเที่ยวต่อสังคมและวัฒนธรรม จังหวัดเชียงราย จากการศึกษาพบว่า มีการเปลี่ยนแปลงทางสังคม และศิลปวัฒนธรรมเกิดขึ้น ทั้งในด้านบวกและด้านลบในพื้นที่ท่องเที่ยว ได้แก่ การเพิ่มรายได้ สร้างอาชีพ และการศึกษาเรียนรู้ของชาวบ้าน ส่วนด้านลบคือ การเปลี่ยนแปลงของศิลปวัฒนธรรม สำหรับสถานการณ์การท่องเที่ยวในแต่ละพื้นที่ พบว่า มีรูปแบบการท่องเที่ยวที่ตอบสนองความต้องการของนักท่องเที่ยว โดยขาดการมีส่วนร่วมของประชาชนในกระบวนการพัฒนาการท่องเที่ยว และความร่วมมือ

ระหว่างภาคีการท่องเที่ยวในพื้นที่ นอกจากนั้น ในปัจจุบันศักยภาพของการท่องเที่ยวในพื้นที่ ได้ลดลง เนื่องจากความเสื่อมโทรมของทรัพยากรท่องเที่ยวในพื้นที่และข้อจำกัดของงบประมาณ และนโยบายส่งเสริมการท่องเที่ยวที่ไม่ต่อเนื่อง ด้านการจัดการการท่องเที่ยว นักท่องเที่ยว มีความคิดเห็นที่ต้องปรับปรุงคุณภาพของแหล่งท่องเที่ยวควบคู่กับการส่งเสริมและพัฒนากิจกรรม นันทนาการ และกิจกรรมการท่องเที่ยวให้หลากหลายและสอดคล้องกับบริบทของพื้นที่ ในขณะเดียวกัน นักท่องเที่ยวให้ความสำคัญต่อสภาพสังคมและวัฒนธรรมของชุมชนในแหล่งท่องเที่ยวว่าเป็นปัจจัย ทางการท่องเที่ยวที่สำคัญและน่าสนใจที่ควรต้องอนุรักษ์เอาไว้

3. ระดับผลกระทบของการท่องเที่ยวโดยชุมชนด้านสาธารณสุขและสิ่งแวดล้อม ในภาพรวม มีผลอยู่ในระดับเห็นด้วยมาก ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของดวงรัตน์ ชูวงศ์ (2553 : 20) ได้วิจัยเรื่อง แนวทางการส่งเสริมการท่องเที่ยวของเกาะคอเขา จังหวัดพังงา ผลการวิจัยพบว่า สภาพปัญหาจากการท่องเที่ยวของเกาะคอเขา มีประเด็นที่น่าสนใจ 2 ด้าน ได้แก่ ด้านแหล่งท่องเที่ยว และด้านการบริหารจัดการการท่องเที่ยวของชุมชนเกาะคอเขา แหล่งท่องเที่ยวเกาะคอเขา เป็นแหล่ง ที่มีกลุ่มใช้ประโยชน์ร่วมกันหลายกลุ่ม จึงทำให้ประสบปัญหาการบุกรุกครอบครองพื้นที่ป่าสงวน เกิดการแผ้วถางป่าโดยชาวบ้านและนายทุนเกาะคอเขา เกิดความเสื่อมโทรมของทรัพยากรธรรมชาติ และแหล่งท่องเที่ยวบนเกาะคอเขาจากนักท่องเที่ยว ปัญหาสภาพแวดล้อมถูกทำลายจากขยะ สิ่งปฏิกูลที่เกิดจากผู้ประกอบการธุรกิจและนักท่องเที่ยว และสภาพปัญหา ด้านการบริหารจัดการ การท่องเที่ยวของชุมชนเกาะคอเขา ประกอบด้วย ด้านการตลาด การท่องเที่ยวของเกาะคอเขา ยังไม่เป็นที่รู้จักอย่างแพร่หลายของนักท่องเที่ยวเท่าที่ควร การบริหารจัดการเพื่อการสนับสนุน การท่องเที่ยว การจัดบุคลากรสำหรับกิจกรรมการท่องเที่ยวมีไม่เพียงพอ การปฏิสัมพันธ์กับเครือข่าย การท่องเที่ยว ยังไม่มีการประสานระหว่างเครือข่ายหรือกลุ่มที่เกี่ยวกับการท่องเที่ยวมากพอ สิ่งแวดล้อมทรัพยากรธรรมชาติถูกทำลาย ทั้งโดยประชาชนในพื้นที่ นักท่องเที่ยวและผู้ประกอบการ การท่องเที่ยวที่ไม่รู้คุณค่าและความสำคัญของทรัพยากร และจากการศึกษาพบว่า ความต้องการ ในการท่องเที่ยวในชุมชนเกาะคอเขา มีความต้องการที่น่าสนใจคือ ต้องการความปลอดภัยในการ การท่องเที่ยว ความต้องการในการบริการ ความสะดวกสบาย ความต้องการในการบริการทั้งในด้าน สิ่งอำนวยความสะดวกในการท่องเที่ยว และความต้องการสร้างอาชีพและสร้างรายได้ให้กับ คนในชุมชน และแนวทางการส่งเสริมการพัฒนาศักยภาพการท่องเที่ยวขอเกาะคอเขา จังหวัดพังงา มีด้วยกัน 6 แนวทางคือ 1) แนวทางการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของชุมชน ภาคีรัฐและเอกชน ด้านการท่องเที่ยว 2) แนวทางการส่งเสริมพัฒนาสาธารณูปโภคในแหล่งท่องเที่ยว 3) แนวทาง การส่งเสริมการตลาดและการประชาสัมพันธ์การท่องเที่ยว 4) แนวทางการส่งเสริม

เพิ่มความสามารถในการบริการการท่องเที่ยว 5) แนวทางการส่งเสริมการอนุรักษ์ทรัพยากรและสิ่งแวดล้อมในชุมชน 6) แนวทางการส่งเสริมการสร้างเศรษฐกิจชุมชน

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

จากข้อค้นพบที่ได้จากการศึกษาเรื่องผลกระทบของการท่องเที่ยวในเขตตำบลเกาะช้างได้อำเภอเกาะช้าง จังหวัดตราด ผู้วิจัยเห็นว่าควรมีข้อเสนอแนะที่เป็นนัยยะในเชิงนโยบายที่สำคัญดังนี้

1. หน่วยงานภาครัฐส่งเสริมการกระจายรายได้ให้เกิดขึ้นแก่ชุมชนชาวบ้านในระดับรากหญ้า ที่เป็นเจ้าของพื้นที่ที่มีเพียงอาชีพเดียวในการหาเงินเลี้ยงครอบครัว ซึ่งการส่งเสริมการกระจายรายได้นี้นั้นจะก่อให้เกิดการสร้างอาชีพใหม่ขึ้นบนเกาะช้างได้อีกด้วย
2. การร่วมกันระดมความคิดเห็นระหว่างหน่วยงานภาครัฐ นักธุรกิจและชาวบ้าน ศึกษาสภาพ สาเหตุของปัญหา การวางแผนการแก้ไขปัญหาเกี่ยวกับปัญหาขัดแย้งการบุกรุกที่ดินระหว่างประชาชนกับนักธุรกิจมาก
3. การท่องเที่ยวก่อให้เกิดภาระหนี้สิน จึงจำเป็นต้องให้หน่วยงานภาครัฐส่งเสริมให้มีการจัดการการท่องเที่ยว โดยการเตรียมความพร้อมที่ดี เพื่อสร้างความประทับใจให้กับนักท่องเที่ยว ส่งผลให้เกิดการสร้างงาน สร้างรายได้ เกิดเศรษฐกิจของชุมชนที่เป็นการพึ่งพาตนเอง และไม่ก่อหนี้สินเพิ่ม
4. ชุมชนเกาะช้างได้ เคยมีการอยู่อาศัยแบบพึ่งพาอาศัยกันและช่วยเหลือเกื้อกูลกัน ซึ่งในปัจจุบันการพึ่งพาอาศัยซึ่งกันและกันของชุมชนเปลี่ยนแปลงเป็นการเอารัดเอาเปรียบกัน เช่น การจ้างทำงาน จึงต้องให้หน่วยงานภาครัฐ ผู้นำชุมชนและชาวบ้านมีส่วนร่วมในการส่งเสริมให้มีกิจกรรมร่วมกันในชุมชน เพื่อให้เกิดความสามัคคีกัน เกิดความเห็นอกเห็นใจกันมากว่าการใช้เงินจ้างทำงาน เป็นต้น
5. การท่องเที่ยวก่อให้เกิดความรำคาญเสียงรถเข้า - ออก เพราะนักท่องเที่ยวเพิ่มมากขึ้น จึงต้องให้หน่วยงานภาครัฐ สนับสนุนงบประมาณในการซื้อจักรยาน ให้นักท่องเที่ยวเช่า อีกทั้งรณรงค์การปั่นจักรยานเที่ยวชมแหล่งท่องเที่ยวในชุมชน เพื่อลดมลพิษและลดความรำคาญของเสียงรถที่เข้า - ออกในชุมชน
6. ปัจจุบันชาวบ้านตำบลเกาะช้างได้รับวัฒนธรรมจากชาวตะวันตกเข้ามามาก เช่น การตกทอดโดยการจับมือแทนการไหว้แบบไทยเดิม จึงต้องมีการสร้างจิตสำนึก โดยต้องมีผู้นำชุมชนเข้ามามีส่วนร่วม ส่งเสริมความภาคภูมิใจในตนเอง คงเอกลักษณ์และวัฒนธรรม ซึ่งให้คนในชุมชนได้รับรู้ ชื่นชอบ พร้อมเกิดความหวงแหนสิ่งที่มีคุณค่าในและวัฒนธรรมแบบไทยเดิม

7. ผลักดันให้หน่วยงานภาครัฐและชาวบ้านมีส่วนร่วม ชุมชนมีระบบสังคมที่เข้าใจกัน เป็นผู้มีความรู้ ทักษะในเรื่องต่าง ๆ หลากหลาย ชุมชนรู้สึกเป็นเจ้าของ และเข้ามามีส่วนร่วม ในกระบวนการพัฒนาของชุมชนและประชาชนท้องถิ่น และอาจรวมไปถึงการมีส่วนร่วมของผู้ที่เกี่ยวข้องที่มีส่วนร่วมในการคิด วางแผน ปฏิบัติตามแผน ติดตามตรวจสอบ อันจะก่อให้เกิดผลประโยชน์ในท้องถิ่น การยกระดับคุณภาพชีวิตและการได้รับผลตอบแทน เพื่อกลับมาบำรุงรักษาแหล่งท่องเที่ยวและในที่สุดแล้วท้องถิ่นมีส่วนร่วมในการควบคุมการพัฒนาการท่องเที่ยว อย่างมีคุณภาพไปสู่ความยั่งยืนในระยะยาว ซึ่งการท่องเที่ยวจะส่งผลให้สุขภาพจิตคนในชุมชนดีขึ้น

8. การท่องเที่ยวทำให้เกิดเสียงดังรบกวนในชุมชน เช่น การเปิดเพลงเสียงดังจากร้านคาราโอเกะ ร้านเหล้า ฯลฯ จึงควรให้ผู้นำชาวบ้าน นักธุรกิจและชาวบ้าน วางข้อตกลงการจัดการในชุมชนว่าควรเปิดและปิดเวลาเท่าไร ถึงจะไม่รบกวน

9. การท่องเที่ยวทำให้การออกกำลังกายของคนในชุมชนน้อยลง จึงต้องประสานงานกับหน่วยงานสาธารณสุข และ อสม.ให้มีส่วนช่วยในการส่งเสริมสุขภาพอนามัยในชุมชน ให้มีการออกกำลังกาย เช่น การเดินแอโรบิก รำไท้เก๊ก ฯลฯ โดยการจัดให้มีการออกกำลังกาย อย่างน้อย สัปดาห์ละ 2 - 3 ครั้ง

ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

หลังจากที่ได้ดำเนินการวิจัยเรื่อง ผลกระทบของการท่องเที่ยวโดยในเขตตำบลเกาะช้าง ได้อำเภอเกาะช้าง จังหวัดตราด เป็นที่เรียบร้อยแล้ว ผู้วิจัยเห็นว่าควรมีการดำเนินวิจัยหลังจากนี้คือ

1. ควรทำวิจัยในเชิงคุณภาพเจาะลึก ในด้านผลกระทบของผลกระทบของการท่องเที่ยวในเขตตำบลเกาะช้างได้เพื่อให้ได้มาซึ่งคำตอบเพิ่มเติม ในประเด็นที่การศึกษาในเชิงปริมาณไม่สามารถทำได้

2. ควรศึกษาเกี่ยวกับผลกระทบเพิ่มเติมในอีก 2 - 3 ปีข้างหน้า หลังจากที่มีการเปิดประชาคมอาเซียน เพื่อให้ทราบถึงผลกระทบว่าจะมีการเปลี่ยนแปลงไปในทิศทางใดบ้าง

3. มีการขยายพื้นที่ในการทำวิจัยให้กว้างขวางมากขึ้น เช่น การศึกษาถึงผลกระทบของแรงงานต่างด้าวในตำบลเกาะช้างด้วย เพื่อทำการเปรียบเทียบถึงผลกระทบของการท่องเที่ยวในพื้นที่ในตำบลที่มาประชากร และเป็นแหล่งท่องเที่ยวอยู่แล้วและจะทำให้ได้มาซึ่งมาตรฐานในการชี้วัดเกี่ยวกับเรื่องผลกระทบของการท่องเที่ยว

4. ควรศึกษาวิจัยในเชิงคุณภาพเกี่ยวกับผลกระทบและมาตรการแก้ไขของการท่องเที่ยวในแนวคิดของประชาชนกลุ่มใหม่ในเขตตำบลเกาะช้างได้